

Huvudansökan, kandidatprogrammet i politik, medier och kommunikation

Första skedets prov 25.5.2020

Urvalsprovet skriftliga del 1

Anvisningar

- Skriv dina provsvar på svenska eller på finska. Svar som har skrivits på andra språk bedöms inte.
- Skriv dina provsvar i ett skilt svarsdokument. Ladda ner svarsdokumentet från sidan med anvisningarna för urvalsprovet, samma sida som du laddade ner detta provdokument från.
- Skriv dina svar tydligt med hela, korrekt formulerade meningar, inte som punktuppställning.
- För att granska mängden ord för en uppgift kan du använda word count funktionen. I ett Word-dokument ser du antalet ord i fältet nere på vänstra sidan. Om du klickar på siffran visas ett fönster, där du också ser antalet tecken och annan närmare information. För att se mängden tecken för en specifik textdel, måste den vara vald innan du använder funktionen.

Poäng

Urvalsprovets skriftliga distansprov består av två delar. Det skriftliga provets första del poängsätts på skalan 0-7 och det skriftliga provets andra del poängsätts på skalan 0-22. Om det ges poäng separat per uppgift, anges detta vid uppgiften. En förutsättning för antagning är att den sökande får minst 4 poäng i den första delen av det skriftliga provet och minst 11 poäng i den andra delen av provet. Om poängtalet i litteraturprovet är mindre än 4 poäng bedöms inte det materialbaserade provet. Den andra delen av urvalsprovet är ett muntligt prov. Du som väljs till urvalsprovets andra skede får en skild kallelse till det muntliga provet. En förutsättning för antagning är att den sökande får minst 4 poäng i det muntliga distansprovet

Uppgifterna bedöms alltid enligt de uppgiftsvisa bedömningskriterierna utan att man jämför uppgiftens svar med de andra uppgifternas svar. Du kan alltså inte i ditt svar hänvisa till vad du svarat på de andra provfrågorna.

DEL 1. De litteraturbaserade uppgifterna (0-7 poäng)

Fråga 1

Hur har sociala medielogiker förändrat de traditionella mediernas (mass media) logiker? (van Dijck & Poell) Svaret får vara högst 1100 ord långt . Använd fontstorlek 12. Överskrid inte den angivna ordmängden. Den text som går över den angivna ordmängden kommer inte att bedömas. (2,5 p.)

Fråga 2

Passar de tillvägagångssätt enligt olika teorier om deliberativ demokrati och de tillvägagångssätt för aktivister som Young beskriver in i den polyarki som Dahl beskriver? Motivera ditt svar. Svaret får vara högst 1100 ord långt. Överskrid inte den angivna ordmängden. Den text som går över den angivna ordmängden kommer inte att bedömas. (2,25p)

Fråga 3

Diskutera Symons argument för att tillämpa den klassiska realismens läror på analys av den internationella klimatpolitiken. Svaret får vara högst 1100 ord långt. Överskrid inte den angivna ordmängden. Den text som går över den angivna ordmängden kommer inte att bedömas. (2,25p)

Artiklarna

- 1) van Dijck, José & Poell, Thomas (2013) Understanding Social Media Logic. Media and Communication, vol. 1, no 1, pp. 2-14.
- 2) Ruoho, Iris & Torkkola, Sinikka (2018) Journalism and Gender: Toward a Multidimensional Approach. Nordicom Review, vol. 39, no 1, pp. 67-79.
- 3) Dahl, Robert A (2005) What Political Institutions Does Large-Scale Democracy Require? Political Science Quarterly, vol. 120, no 2, pp. 187-197.
- 4) Young, Iris Marion (2001) Activist Challenges to Deliberative Democracy. Political Theory, vol. 29, no 5, pp. 670-690.

- 5) Symons, Jonathan (2019) Realist Climate Ethics: Promoting Climate Ambition within the Classical Realist Tradition. *Review of International Studies*, vol. 45, no 1, pp. 141-160.
- 6) Scott, Shirley V. (2012) The Securitization of Climate Change in World Politics: How Close Have We Come and Would Full Securitization Enhance the Efficacy of Global Climate Change Policy? *Review of European Community & International Environmental Law*, vol. 21, no 3, pp. 220-230.

Urvalsprovets skriftliga del 2

DEL 2. De materialbaserade uppgifterna (0-22 poäng)

Fråga 4

Analysera hur olika sociala medielogiker och journalismlogiker kommer fram i materialen.

Svaret får vara högst 1400 ord långt. Överskrid inte den angivna ordmängden. Den text som går över den angivna ordmängden kommer inte att bedömas. (7 p.)

Fråga 5

Tillämpa perspektivet för forskning om hegemoniska diskurser på analys av materialen. Svaret får vara högst 1400 ord långt. Överskrid inte den angivna ordmängden. Den text som går över den angivna ordmängden kommer inte att bedömas. (8 p.)

Fråga 6

Analysera Material 2 utgående från begreppet säkerhetsisering i Scotts artikel. Svaret får vara högst 1400 ord långt. Överskrid inte den angivna ordmängden. Den text som går över den angivna ordmängden kommer inte att bedömas. (7 p.)

Material 1

”På ett år har Greta Thunberg blivit en symbol för klimatförändringen – varför lyckades hon med det och varför hatar så många henne?”

ILTA-SANOMAT 25.9.2019 Juha Hiitälä

Material 2

”Klimatförändringen kräver en ny säkerhetspolitik – Försvarsmakten redan intresserad, och det kan väcka politikerna”

Essä: Emma Hakala och Riikka Suominen.

Kanava 5/2018 och Suomen Kuvalehti 5.8.2018

Huvudansökan, kandidatprogrammet i politik, medier och kommunikation

Bedömningsgrunder för urvalsprovets 1. del 25.5.2020

DEL 1. De litteraturbaserade uppgifterna (0-7 poäng)

Förhandsmaterial för urvalsprovet som ligger som grund för poängsättningen:

- 1) van Dijck, José & Poell, Thomas (2013) Understanding Social Media Logic. *Media and Communication*, vol. 1, no 1, pp. 2–14.
- 2) Ruoho, Iiris & Torkkola, Sinikka (2018) Journalism and Gender: Toward a Multidimensional Approach. *Nordicom Review*, vol. 39, no 1, pp. 67–79.
- 3) Dahl, Robert A (2005) What Political Institutions Does Large-Scale Democracy Require? *Political Science Quarterly*, vol. 120, no 2, pp. 187–197.
- 4) Young, Iris Marion (2001) Activist Challenges to Deliberative Democracy. *Political Theory*, vol. 29, no 5, pp. 670–690.
- 5) Symons, Jonathan (2019) Realist Climate Ethics: Promoting Climate Ambition within the Classical Realist Tradition. *Review of International Studies*, vol. 45, no 1, pp. 141–160.
- 6) Scott, Shirley V. (2012) The Securitization of Climate Change in World Politics: How Close Have We Come and Would Full Securitization Enhance the Efficacy of Global Climate Change Policy? *Review of European Community & International Environmental Law*, vol. 21, no 3, pp. 220–230

Uppgift 1.

Hur har sociala medielogiker förändrat de traditionella mediernas (mass media) logiker? (van Dijck & Poell) (2,5 p.)

I svaret ska man först definiera de centrala begreppen i artikeln: logikerna inom traditionella medier (massmedier) och sociala medier och deras olika verksamhetsprinciper, strategier och taktiker för att kunna jämföra dem och besvara frågan om förändringen. Att bara beskriva de olika logikerna ger maximalt 1,25 poäng om inte svaret behandlade den förändring som efterfrågades. Att utan sammanhang räkna upp

olika delar (till exempel fyra principer för sociala medier) ger inga poäng, om inte delarna analyseras i förhållande till frågan. Punkterna nedan ger poäng, liksom övriga detaljer som beskriver förändring. De bästa svaren genererade enligt dessa kriterier 2,5 poäng.

Sidnumren hänvisar till José van Dijcks och Thomas Poells artikel *Understanding Social Media Logic* (2013), *Media and Communication*.

Skribenterna presenterar fyra principer som beskriver sociala medier, som har haft en kraftig inverkan på såväl folks vardagsliv och deras interaktion med andra som på de institutionella samhällsstrukturerna och yrkesrutinerna. Skribenterna menar att logikerna inom sociala medier har förändrat logikerna inom de traditionella medierna så, att dessa två numera är sammanflätade i varandra och kompletterar varandra (till exempel kravallerna i Haren i Nederländerna 2012). Skribenterna fokuserar särskilt på taktikerna och strategierna inom sociala medier, och analyserar hur de formar och synliggör verksamhetsprinciperna också inom de traditionella medierna (0,25 p.). (s.2–3)

För sin teoretiska artikel hade van Dijck och Poell studerat både sociala medieplattformar (Facebook, Youtube, Twitter, LinkedIn m.fl.) och traditionella massmedier (press, radio, tv), deras användare och sociala institutioner. Med social medielogik menar de normer, strategier, mekanismer och ekonomi, och visar hur dynamiken kring den sociala medielogiken byggs upp (0,25 p.). (s. 3)

Artikelns fyra principer för sociala medier är programmerbarhet (programmability), popularitet (popularity), anslutning (connectivity) och de data som lagras i databaser, det vill säga datafikation (datafication). Alla dessa principer är särskiljbara från de traditionella mediernas logiker, som också påverkas av de nya teknologierna. (0,25 p.) (s. 3 och 11)

Programmerbarhet betyder att verksamheten på de sociala medieplattformerna styrs av koder, algoritmer, användargränssnitt och plattformar. Styrningen är diskret och är medieföretagens affärshemligheter. Användarna kan ändå påverka plattformarna med hjälp av masspåtryckning, och plattformarna reagerar på förändringar. (s.5–6) *Popularitet* betyder att alla plattformar främjar synlighet. Att dela innehåll, gilla, uppdatera m.m. syns som tal, och ur annonsörernas och investerarnas synvinkel höjer populariteten värdet på plattformen. (s. 6–7) *Anslutning* är det huvudsakliga syftet med sociala medier: att skapa kontakter. Förutom användarnas egen verksamhet skapar också plattformarna, med hjälp av algoritmer, kontakter mellan människor, annonsörer och andra användare. (s. 8–9) Den fjärde principen har att göra med att alla data lagras i databaser. Detta kallas *datafikation*.

Innehållet består av meddelanden, bilder, videor och text, och allt detta är digitala data som kan analyseras och användas i olika tjänster och marknadsföringen av dessa tjänster. (9–10) (0,5 p.)

Van Dijck och Poell beskriver de traditionella mediernas logiker eller verksamhetsprinciper, de processer och metoder med vilka medieinstitutionerna har styrt och styr produktionen av medieinnehåll. Med termen *mass media logic* menar de en definition av Altheide och Snow (1979), enligt vilken medielogiken baserar sig på att för det första presentera yttre händelser som ett ständigt flöde som leder människor till källan där all information uppkommer. För det andra utger de traditionella medierna sig för att vara neutrala plattformar som är oberoende av andra institutioner (t.ex. marknadskrafterna och staten). Detta uppnås med hjälp av olika experter, representanter, nyhetsankare och studier. På det sättet skapar de en agenda för samhällsdebatten. (s. 3–4) (0,5 p.)

När de talar om massmedier poängterar van Dijck och Poell att teorin om medielogik inte har uppdaterats trots de stora förändringar som medierna genomgått under de senaste två årtiondena (bl.a. mediernas explosionsartade tillväxt, specialkanaler och deras publik, en allmän kultur av kommersialism). Medielogiken har snarare anpassat sig till dessa förändringar: gränsen mellan reklam och nyheter har suddats ut liksom gränsen mellan fakta och åsikter, offentlig och privat service och konsumtion. Därför verkar skillnaden mellan logikerna för massmedier och sociala medier så stor, trots att det finns många likheter mellan de transformerade logikerna. (s. 3–4) (0,25 p.)

De traditionella medierna och andra institutioner kan inte förhålla sig nonchalant till de sociala medierna och deras processer, principer och praxis, det vill säga deras logiker, eftersom de verkar i en medieverklighet fylld av sociala medier. Både de traditionella och sociala mediernas inflytande beror på deras förmåga att förflytta sina logiker från sina plattformar och institutioner och ut i det omgivande samhället med hjälp av teknologiska, diskursiva, ekonomiska och organisationella strategier. (s. 4) (0,25 p.)

I logiken som gällde inom traditionella medier betydde programmerbarhet redaktionella val, beslut och strategier uppgjorda av människor inom olika mediekanaler samt programtablåer som gjorts upp med syftet att publiken skulle stanna på kanalen och hålla

sig till samma medium. Medan massmedielogiken är enkelriktad och utgår ifrån avsändaren, innehållet och en passiv publik, har de sociala medierna förändrat även de traditionella medierna så de blivit mer interaktiva vilket har lett till att de sociala och traditionella medierna går in i varandra och publiken blir aktiva aktörer i stället för passiva mottagare. (s. 5) (0,25 p.)

Popularitet inom den traditionella medielogiken innebär att bara ett fåtal medborgare lyfts upp och blir populära mediepersonligheter. Enligt logiken inom sociala medier kan vem som helst bli en medieaktör och en offentlig person, åtminstone enligt den jämlikhetstanke som rådde i de sociala mediernas barndom. Men algoritmer och socioekonomisk ställning styr i allt högre grad också populariteten, även om användarna själva kan påverka algoritmerna. Popularitet och anslutning visar på de sociala mediernas ytnivå, vilket också användarna blir medvetna om. Populariteten och kontakterna kan ge glädje och höja självförtroendet, men att ständigt sträva efter popularitet och kontakt med andra ger också upphov till ångest. (s. 6–7) (0,25 p.)

Van Dijck och Poell poängterar ursprungsidén med sociala medier, vilket var att skapa både sociala kontakter mellan människor (*connectedness*) och uppkoppling med hjälp av teknologi (*connectivity*), där teknologin skapar kontakter mellan annonsörer och användarna med hjälp av algoritmer, koder etc. Inom den traditionella medielogiken har kontakterna främst varit lokala och nationella: att förmedla medieinnehållet till publiken och sammanföra annonsörer med konsumenterna med hjälp av publik- och konsumentdata som samlats in. Enligt massmedielogiken samlar man in data om till exempel tv-tittarna, med vars hjälp man kan anpassa medieinnehållet till publikens önskemål. Detta gynnar både publiken och annonsörerna. Kännetecknande för den sociala medielogiken är att man dels förenar användarna med varandra på en likvärdig grund, dels sammanför annonsörerna med medieplattformarna. Också på denna punkt flyter de båda logikerna in i varandra i och med att även de traditionella medierna har blivit digitala. (s. 8–9) (0,25 p.)

Traditionella medier, framför allt tv, hade förmågan att förena en masspublik i realtid, följa upp tittarsiffror och erbjuda rätt program och reklam. I takt med att teknologin utvecklats enligt den sociala medielogiken blir det allt viktigare att samla in data och den ekonomiska betydelsen av dessa data ökar. Att samla in data och använda dem på nya sätt har blivit en naturlig men också osynlig del av de sociala mediernas verksamhetsprinciper. (0,25 p.)

Till skillnad från massmediedata finns det i data från de sociala medierna en

realtidsdimension som är värdefull och avgörande. Till exempel opinionsundersökningar har byggts in som en del av de sociala medieplattformarna, vilket tillför en inbyggd röstningsegenskap. Den gör att plattformarna i allt högre grad kan förutspå användarnas preferenser och utveckla sina egenskaper, sitt innehåll och sitt utbud. (s. 9–10.) (0,25 p.)

Skribenterna poängterar vikten av att flytta blicken från institutionerna mot de sociala mediernas logik om vi vill förstå den kraft till förändring som finns i den sociala interaktionen och den uppkopplade, datadrivna ekonomin. Traditionella medier och sociala medier kan inte längre ses som två data- och informationsprocesser som är oberoende av varandra. Den traditionella masskommunikationen och övriga institutioner har brottats med den nya medielogiken och insett att det är den som styr och att de inte kan undfly den. (s. 11) (0,25 p.)

Uppgift 2.

Är den deliberativa demokratiteorin och verksamhetsprinciperna för aktivister enligt Young förenliga med den polyarki som Dahl beskriver? Motivera ditt svar. (2,25p)

I svaret ska man analysera hur väl de verksamhetsprinciper som Young presenterar går att tillämpa på den polyarki som Dahl beskriver. Att analysera deliberativ teori, aktivisters verksamhetsprinciper och Dahls polyarki var för sig ger inga poäng eftersom frågan förutsatte en analys av förenligheten. I goda svar framgår det om den sökande korrekt förstått varje infallsvinkel, men poäng får man först när man lyckas bedöma förenligheten mellan Youngs infallsvinklar och Dahls polyarki.

Den enklaste strukturen för ett gott svar är att granska tillämpligheten för den deliberativa teorin och verksamhetsprinciperna för aktivister med Dahls polyarki utifrån sex "institutioner" (Dahl 188–189, 193). I berömliga svar bedöms också hur tillämpliga de är med tanke på att polyarkins centrala mål, det vill säga kontroll av agendan för beslutsfattandet, upplyst förståelse och ökat medborgardeltagande, ska uppfyllas (Dahl s. 193–196).

De institutioner för polyarkisk demokrati som Dahl presenterar (numrerade 1–6) kan delas in i tre grupper för att förtydliga hur tillämpbara Youngs teorier är på var och en av dem, men man kan också analysera tillämpligheten på institutionerna var för sig. Poängen för de tre grupperna nedan visar hur poängen för delsvaren fördelas:

- 1) Folkvalda (politiska) beslutsfattare, parlament; 2) Fria, allmänna, likvärdiga och regelbundna val (0,75p)
- 3) Uttrycksfrihet; 4) Tillgång till alternativa informationskällor; 5) Organisations- och mötesfrihet (0,5p)
- 6) Omfattande och allmänt (inklusive) medborgardeltagande (0,5p).

Hur den deliberativa teorin och verksamhetsprinciperna för aktivister går att tillämpa på polyarkin ska också analyseras utifrån det Dahl menar är polyarkins centrala mål, det vill säga kontroll av den politiska agendan, upplyst förståelse och ökat deltagande (0,5p).

Ett gott svar kan konstrueras utifrån dessa delar och kan innehålla en noggrannare beskrivning av någon av institutionerna ovan.

I poängsättningen har vi beaktat att de sökande haft kort tid på sig att besvara frågan och tillämpligheten kunde bedömas trovärdigt på många olika sätt. I de följande styckena redogör vi för poängsättningen på detaljnivå. Alla detaljer förutsätts inte i svaret – den totala poängsumman överskrider klart 2,25 poäng.

Den första institutionen enligt Dahls polyarki är representativ demokrati, där partipolitiken spelar en central roll. Ur den deliberativa teorins synvinkel är offentliga parlamentariska diskussioner mellan partier och ledamöter och offentliga överväganden väl förenliga som en del av de parlamentariska institutionernas verksamhet som Dahl beskriver (193).

(0,25p) Den deliberativa teorin betonar medborgarnas rätt att delta i beslutsfattandet, men i stora gemenskaper som polyarkier är detta inte möjligt. Därför är det viktigt att kunna välja ledamöter genom en likvärdig rösträtt. På det sättet uppnår man en formell likvärdig inklusion (0,25p). Dessutom förutsätter den deliberativa teorin att förhållandet mellan ledamöterna och folket de representerar granskas som ett deliberativt (förmedlande) förhållande – ledamöterna och personerna de representerar kan ses som parter i offentligt samtal och gemensamma överväganden. På sidorna 677–678 presenterar Young denna syn: "To be democratically legitimate, policies and actions decided by means of deliberation ought to include representation of all affected interests and perspectives."

(678) Detta betyder alltså inte att alla deltar men att alla relevanta aspekter ska beaktas. Dahl förutsätter på samma sätt att polyarkins beslutsfattare ska lyssna på medborgarna. (0,25p)

I Dahls polyarki deltar representanter för olika intressen i en gemensam diskussion och fattar beslut enligt majoritetsprincipen. Där kan deliberationen vara en del av det förberedande arbetet men ur den deliberativa teorins synvinkel borde man i stället för majoritetsbeslut sträva efter en lösning som kan godkännas av alla. På det här sättet kompletterar den deliberativa teorin kriterierna för Dahls modell och avviker till en del från dem. Deliberationens krav kan ses som ett alternativ till majoritetsprincipen när det gäller att förbereda och fatta beslut. (0,25p)

Aktivisternas syn på den parlamentariska verksamheten behandlas inte direkt i Youngs artikel, men i allmänhet brukar aktivister verka utanför institutionerna (Young 673) och därmed också utanför deT parlament och den administration som verkar inom Dahls polyarki. Aktivister försöker inte påverka ledamöterna genom diskussion utan genom sina handlingar. (0,25p) De kan däremot rösta om de hittar en kandidat som stöder de egna värderingarna.

Aktivister och anhängare till den deliberativa teorin ser Dahls uttrycks- och mötesfrihet och den fria tillgången på information som en garanti för deras egna verksamhetsrättigheter.

De möjliggör en deliberativ diskussion utifrån argument och i respektfull ton (0,25p)

Aktivisternas verksamhet kan ses som inlägg i debatten, med vilka de vill framföra sina värderingar till andra medborgare och på det sättet påverka sakernas tillstånd. Aktivister diskuterar närmast med andra medborgare av samma åsikt (675–6). (0,25p)

Deliberationer och aktivisternas sätt att föra fram sina värderingar stärker å sin sida medborgarnas möjligheter att genom att lyssna på andra bilda sig en "upplyst uppfattning" om sakernas tillstånd och på det sättet agera rationellt (Dahl 196). (0,25p)

Alla delar av den andra gruppen (institutionerna 3–5) gör det möjligt för medborgarna att kontrollera beslutsfattarnas agenda. Den deliberativa teorin betonar vikten av diskuterande deltagande och att medborgarna ska ha möjligheten att påverka, medan aktivisterna betonar möjligheterna att föra fram åsikter som motsvarar de egna värderingarna. På det sättet beskriver båda synsätten medborgarnas opinionsuttryck som ett sätt att kontrollera agendan inom det offentliga beslutsfattandet på samma sätt som Dahl. (0,25p).

Medborgarnas omfattande rätt till delaktighet (institution 6) är viktig ur aktivisternas och den deliberativa teorins synvinkel. Den senare kan tolka deltagandet också som parlamentariskt. Den formella likvärdiga inklusionen är en minimiförutsättning, dessutom betonar den deliberativa teorin som sagt en offentlig debatt och ökade möjligheter för medborgarna att delta i beslutsfattandet. Den deliberativa teorin kritiserar valdemokratien och anser att den är otillräcklig, och vill öppna fler möjligheter för medborgarna att delta i gemensamma överväganden. Forskare har till exempel föreslagit att man borde skapa diskussionsforum och medborgarjuryer för ett större antal deltagare ("cites for deliberation", Young 672). En formell inklusion som påverkar innehållet genom diskussion hör till Dahls exempel på välfungerande polyarki. (0,25p) På det sättet erbjuds medborgarna en möjlighet att med hjälp av argument påverka beslutsfattarna och beslutsagendan, vilket skulle öka medborgarnas möjligheter till deltagande i polyarkin. (0,25p)

Aktivister värdesätter inte den formella inklusionen utan förväntar sig att omvärlden ska acceptera deras åsikter, och också på den punkten avviker aktivisternas syn från Dahls polyarki, som betonar vikten av att kunna påverka beslutsfattarna med hjälp av interaktion (196) (0,25p) Aktivister strävar inte efter en omfattande rätt att delta i diskussioner med beslutsfattarna eftersom ett deltagande antyder att de godkänner slutresultatet, som ur

aktivisternas synvinkel ändå utfaller enligt maktelitens önskemål. Alternativen och villkoren för diskussionen har enligt aktivisterna redan på förhand byggts upp enligt den hegemoniska, alltså den rådande samhällssynen. Samtalspremisserna är skevt konstruerade, "structural biases" (679, 682). Därför vill aktivisterna verka utanför de samtal som förknippas med det polyarkiska beslutsfattandets institutioner, framföra sina egna alternativ och på det sättet delta i samhällsverksamheten. Det är varje medborgares rätt även i en polyarki, utan risk för motåtgärder, om de egna aktionerna är lagliga. (0,25p)

Dahl argumenterar för värdet i att kritiska medborgare deltar i samhällsverksamheten och i detta avseende är den kritiska aktivismen förenlig med polyarkin och framför allt dess mål att bedöma och förnya agendan och göra medborgarna delaktiga. (0,25p)

Trots kritiken från aktivister försvarar den deliberativa teorin inte det maktbruk som föds i och med att eliten och andra slutna grupper diskuterar sinsemellan, utan den kräver tvärtom att diskussionen ska öppnas för så många som möjligt. I många av svaren utvärderades den deliberativa demokratiteorins lämplighet inom polyarkier enbart utifrån den bild som förmedlas i kritiken från aktivisterna, men det ger inte poäng.

Uppgift 3.

Granska Symons argument för att tillämpa läror från den klassiska realismen vid analys av klimatpolitiken. (2,25p)

Analys av de teoretiska utgångspunkterna för den klassiska realismen (0,75p):

Den sökande ska definiera den klassiska realismen (0,25p), anarkin inom den internationella politiken (0,25p) och stormakternas världspolitiska roll enligt realismen (0,25p). När det gäller anarkin och stormakterna ska man också förklara vilken betydelse de har för klimatpolitiken.

Klassisk realism. Den klassiska realismen är en teoritradition inom forskningen i internationell politik, och enligt den är världspolitiken framför allt en helhet som består av stater som driver sina egna intressen. Enligt realismens människosyn leder rädslan för hot mot den egna tryggheten och strävan efter prestige till att stater prioriterar säkerhetsfrågor och att konkurrera om makten med andra stater (s. 144, 149). Den klassiska realismen betonar statens agerande, den föränderliga uppfattningen om nationella intressen och den historiska erfarenhetens (pessimistiska) betydelse när det gäller att förutse samspelet mellan nationer (s. 141–144, 146). Andra former som presenteras i texten är neorealism och vänsterrealism, som har andra betoningar än den klassiska realismen (s. 144).

Anarki. Realisterna anser att ett tillstånd av anarki råder i den internationella politiken, det vill säga att det saknas en högsta auktoritet. Som en följd av detta har stater en tendens att driva sina egna intressen och förhålla sig misstänksamt till andra länders avsikter, vilket också syns i klimatpolitiken. Anarkin förklarar enligt Symons varför stormakterna behandlar klimatförändringen som "en sakfråga på låg nivå" (s. 141–144).

Stormakter. Stormakterna har enligt realismen en särskilt betydande roll eftersom man uppfattar dem som poler som ger struktur åt systemet. Förändringar i hur maktresurserna fördelas mellan stormakterna orsakar rädsla och motåtgärder, som kan orsaka instabilitet i det världspolitiska systemet. Med tanke på klimatpolitiken försöker stormakterna alltså maximera sin egen relativa makt i förhållande till konkurrenterna vilket leder till att de förespråkar kontrollmetoder som gynnar dem själva. Enligt realismen är en ambitiös klimatpolitik osannolik om den innebär betydande ekonomiska eller politiska uppoffringar.

Å andra sidan är en ambitiös klimatpolitik möjlig om den går att förena med annat som ger relativa fördelar jämfört med regionala konkurrenter (s. 145).

Etiska utgångspunkter för analys utifrån ett klassiskt realistiskt tänkande (0,25p):

Enligt Symons betonar en etisk analys som baserar sig på klassisk realism genomförbara politiska alternativ, och den utgår inte ifrån att rättvisekrav förverkligas fullt ut. Den realistiska analysen prioriterar nationell säkerhet och det är det budskap som den förmedlar till de politiska beslutsfattarna. Den realistiska skolans etik kan tolkas som en konsekvensetik som uppmanar politikerna att välja det alternativ som har de minst onda konsekvenserna (s. 141).

Att utvidga nationens intresse till att omfatta ett allmänt intresse (0,25p):

Den klassiska realismen betonar vikten av begreppet nationens intresse (*national interest*), som traditionellt tolkas som en enskild stats intressen. Utifrån Hans Morgenthau, en centralfigur inom den klassiska realismen, föreslår Symons att klimatförändringen kan jämföras med vätebomben under kalla kriget: den hotar hela systemet. För att bevara det världspolitiska systemet måste man sträva efter att agera i enlighet med det allmänna intresset, genom att utvidga begreppet nationens intresse (s. 141, 143, 150–151, 154, 159). I och med att klimatfrågan blivit en säkerhetsfråga har den också blivit en skyldighet för realistiskt tänkande beslutsfattare som vill sörja för den nationella säkerheten (s. 143). Symons förespråkar en liberal tolkning av Morgenthau (s. 142, 149–152).

Fördelarna med en klassiskt realistisk analys av klimatpolitiken (0,75p):

Enligt Symons är det nyttigt att tillämpa ett realistiskt synsätt på analysen av klimatpolitiken av två skäl: det realistiska synsättet granskar de hinder som de politiska beslutsfattarna stöter på (0,5 p); dessutom erbjuder den klassisk-realistiska tanketraditionen enligt realisterna möjligheter till en ambitiös politik för att begränsa klimatförändringen.

Idealistiska teoretiker har fäst för lite uppmärksamhet vid hindren och begränsningarna för beslutsfattande. Den idealistiska traditionen riktar sitt budskap inte bara till medborgarna, utan också till beslutsfattarna. Enligt den kan man förutsätta av beslutsfattarna att de följer rättvisepinciper till punkt och pricka och den betonar också målen för institutionella reformer (s. 141–143). En idealist förespråkar alltså en ambitiös politik för att stävja klimatförändringen, och att kapabla samhällen som står för största delen av utsläppen och har haft störst nytta av dem ska kompensera dem som står i en svagare position (s. 152). I

det idealistiska beslutsfattandet väljer man det som ligger närmast idealet av alla realiserbara alternativ.

Inom en idealistisk etik kritiserar man också "mjuka begränsningar" (soft constraints) som står i vägen för idealistiskt beslutsfattande. Realisterna förhåller sig skeptiskt till möjligheten att ignorera de mjuka begränsningarna. I stället för att kritisera samhället fokuserar de på analys som stöder det politiska beslutsfattandet. Dessutom anser realisterna att det primära etiska målet är att minimera kostnaderna för klimatarbetet (s. 152). Som motargument till de centrala klimatpåståendena inom den juridiska litteraturen presenterar Symons idéer från det realistiska tänkandet (s. 153–154). Enligt Symons har skillnaderna i synsätt mellan den idealistiska klimatjuridiska etiken och den internationella klimatadministrationen ökat (s. 143).

Många utrikespolitiska beslutsfattare stöder sig på realismen. Detta syntes bland annat i den klimatpolitik som bedrevs av USA:s president Barack Obama och hans föregångare (s. 141–142). Men även om man redan tidigare har bedrivit en realistisk klimatpolitisk politik har den realistisk-etiska infallsvinkeln som lämpar sig så väl för klimatpolitisk analys enligt Symons ännu inte väckt särskilt mycket uppmärksamhet bland den realistiska skolans egna teoretiker (s. 142). Trots att icke-statliga aktörer påstås ersätta nationerna i det klimatpolitiska beslutsfattandet är nationerna i många avseenden fortfarande i en nyckelposition (s. 142).

Inrikespolitikens inverkan på klimatpolitiken enligt realismen (0,5p):

Den sökande förväntades behandla inrikespolitikens inverkan på klimatpolitiken ur en realistisk synvinkel.

Bland annat följande iakttagelser är viktiga: den internationella klimatpolitiken reflekterar hemlandets politiska mål (s. 145); inrikespolitiska krav på en ambitiös klimatpolitik kan påverka beslutsfattarna mer än influenser från det världspolitiska systemet (s. 144); den ojämna nationella och internationella fördelningen av å ena sidan fördelarna med och å andra sidan kostnaderna för en politik som stävjar klimatuppvärmningen kan leda till ett motstånd både från väljarna och från industrigrenar som genererar stora utsläpp (s. 146); i vägen för en ambitiös klimatpolitik står både grundproblemet som har att göra med utbudet av kollektiva nyttigheter och bildandet av en politisk vilja; det är en fördröjning på tio år

mellan koldioxidutsläppen och toppen på deras värmande effekt; effekten av en nationell politik ser liten ut om den lokala uppvärmningen sägs bero på globala helhetsbeslut (s. 146–147); den långa livslängden för energiinfrastruktur och tendensen till att gynna en politik som fokuserar på anpassning till ett varmare klimat snarare än på att stävja klimatuppvärmningen (s. 147); inrikespolitiken i medelstora stater (*middle powers*) kan ses som en möjlig förändrande kraft om den politik som vill minska klimatutsläppen kan förenas med en strävan efter nationell prestige – här finns det ändå skäl till en viss pessimism (s. 147); begreppet intern balans (*internal balancing*) förklarar hur man kan bedriva en ambitiös klimatpolitik samtidigt som man kan verka för nationell trygghet inom försvaret och ekonomin och minska effekten av inrikespolitiska begränsningar (s. 155–156).

Den klassiska realismens strategiska rekommendationer för att stävja klimatförändringen (0,5p):

Symons betonar genombrotten inom energiforskningen, de internationella avtalen för att begränsa klimatförändringen och geoengineering (s. 155–159).

Enligt Symons förutsätter en global och ambitiös politik för att stävja klimatförändringen en vetenskaplig och teknologisk utveckling och politik och lagstiftning som stöder denna utveckling. Han menar ändå att nationernas investeringstrender visar att en ”svag version” av en investeringsdriven klimatpolitisk strategi redan har börjat implementeras. Symons anser att energiforskning som fokuserar på koldioxidsnåla innovationer är mer realiserbara alternativ än annan utsläppsminskningspolitik eftersom den har lägre kostnader fördelar på kort sikt. Konkurrensen mellan nationer kan också uppmuntra till innovationer men det är osannolikt att någon nation ensam kommer att vilja axla den finansiella bördan av som forskningen kräver. Enligt Symons skulle en möjlighet vara ett forskningsavtal mellan länder, som skulle utformas så att avkastningen från forskningen skulle tillfalla deltagarnationerna själva men vars externa effekter även skulle gynna resten av världen. Problemet med detta alternativ är dess långsiktighet.

Med geoengineering menas tekniska metoder att påverka klimatförändringen genom att öka jordens förmåga att reflektera solens strålning och minska absorptionen av solenergi. Enligt Symon behövs mer forskning i metoden, och han förespråkar en multilateral övervakning av forskningen i och implementeringen av geoengineering och ett samarbete

mellan alla stormakter. Han poängterar dock också att argument från den klassiska realismen kan användas också emot geoengineering.

Internationella avtal bygger enligt realisterna på stormakternas intressen. Också andra har ändå nytta av avtal som till exempel FN:s ramkonvention om klimatförändringen (UNFCCC): de ser till att klimatförändringen finns på nationalstaternas nationella agenda, förbinder dem att mäta och rapportera sina utsläpp, satsa på nationella åtgärder och bistå u-länder. Enligt det realistiska synsättet kan man tolerera en fördelning av nytta och kostnader som inte gynnar en själv om den förbättrar möjligheterna till effektivt samarbete i framtiden. Till exempel Parisavtalet kan ses som en "realistisk vändning".

DEL 2. De materialbaserade uppgifterna

OBS! Bedömningsgrunderna för urvalsprovets skriftliga del 2 på svenska publiceras i det här dokumentet den 20.7.2020.

Bedömningsgrunder för urvalsprovet till kandidatprogrammet i politik, medier och kommunikation 25.5.2020

Del 2: MATERIALBASERAT PROV

Material 1: Greta Thunbergistä on tullut vuodessa ilmastomuutoksen symboli – miksi hän onnistui siinä ja miksi niin monet vihaavat häntä? ILTA-SANOMAT 25.9.2019. Juha Hiitelmä

Material 2: Ilmastomuutos vaatii uutta turvallisuuspolitiikkaa – Puolustusvoimat kiinnostui jo, ja se voi herättää poliitikot. Essä: Emma Hakala ja Riikka Suominen. Kanava 5/2018 och Suomen Kuvalehti 5.8.2018

4) Analysera på vilket sätt olika logiker för sociala medier och journalistik synliggörs i materialet. (7 p.)

I den här uppgiften gäller det att analysera materialet ur ett kommunikationsforskningsperspektiv. Det som utvärderas är den sökandes förmåga till analytiskt tänkande vilket är centralt för universitetsstudier. Att analysera innebär att man noggrant läser igenom materialet, organiserar det, analyserar innehåll och strukturer, reflekterar över relevanta synvinklar. Relevanta frågor för analys kan vara till exempel: Vad handlar materialet om? Vilka slutsatser kan man göra utifrån materialet? Vad säger materialet om samhället i stort och varför presenterar till exempel medierna politiska frågor (som i det här fallet klimatförändringen) på det sätt som presenteras i materialet? I svaret kan man välja om man vill behandla de journalistiska artiklarna i materialet på ett kritiskt analytiskt sätt, eller om man vill analysera dem ur en positiv utgångspunkt och göra tolkningar av hur de presenterar sin ståndpunkt på sina respektive forum för offentlig debatt.

Materialet består av två olika journalistiska texter. Material 1 är nyhetsjournalistik i en kvällstidning (Ilta-Sanomat 25.9.2019), och handlar om klimatförändringen som ett personkultfenomen, i det här fallet Greta Thunberg. Material 2 är två experters inlägg om klimatförändringen. Texten har publicerats i tidskriften Kanava (5/2018) och i Suomen Kuvalehti (5.8.2018). Båda tidskrifterna representerar finländsk kvalitetsjournalistik. De två materialen är exempel på två mycket olika sätt att skriva om samma tema. I svaret ska man analysera vardera artikeln, även om det är tillåtet att skriva mer om den ena artikeln än den andra. Olika kulturella, strukturella och praktiska dimensioner inom journalistiken framträder i materialet. Att presentera artiklarna i relation till olika medielogiker ger 0,5 p.

Grunderna för poängsättningen för en allmän analys och referat av materialet: analysen förutsätter att den sökande delar in innehållet enligt teman och reflekterar konceptuellt över de olika temana. Ett tematiskt referat av materialet ger högst 3 poäng, det vill säga knappt hälften av poängen. Analysen förutsätter en begreppslogisk tolkning av materialet i kombination med egna reflektioner antingen utifrån förhandsmaterialet (van Dijck & Poell 2013 och Ruoho & Torkkola 2018) eller med hjälp av andra välmotiverade källor.

Analysen förutsätter också att begreppen "social medielogik" och "journalistisk logik" beskrivs i korthet så att läsaren förstår vad den sökande avser med begreppen. (max. 1 p.) I förhandsmaterialet talas om social medielogik i betydelsen normer, strategier, mekanismer och ekonomi, som visar hur dynamiken kring sociala medier konstrueras på olika plattformar på internet (van Dijck & Poell). (0,5 p.)

Journalistiken och dess verksamhetsprinciper när det gäller att konstruera kön definieras i en annan av artiklarna i förhandsmaterialet (Ruoho & Torkkola). Med journalistik avses texter, medieprogram och praktiker varigenom medierna beskriver verkligheten omkring oss. Enligt Ruoho och Torkkola är journalistik inte ett substantiv utan ett verb: Man kan till exempel säga att en journalist "gör kön" genom att använda vissa gester och manér och ett särskilt språk. På det sättet ska journalistiken enligt den traditionella medielogiken förstås som en sociokulturellt konstruerad institution som har sina egna föränderliga ideologier, praktiker och normer. (0,5 p.)

I analysen får den sökande själv ställa upp sina frågor enligt materialet, till exempel hur och varför medierna har gjort Greta Thunberg till en symbol för klimatuppvärmningen – en symbol som håller tal inför FN och träffar världens ledande politiker. Varför finns denna unga svenska kvinna avportätterad som en muralmålning på olika håll i världen, till och med i Istanbul? Vad säger texterna och bilderna om journalistikens logik, om kön, verksamhetsprinciper, visualitet osv.? Vad säger särskilt material 1 om den sociala medielogik som enligt artikeln av van Dijck och Poell (förhandsmaterialet till urvalsprovet) styrs av principerna programmerbarhet, popularitet, uppkoppling och datafikation? (0,5 p.)

Eller på vilket sätt kan material 2 klassificeras som journalistik som följer de traditionella mediernas logik? Till exempel för att den är ett stilrent exempel på en analytisk expertartikel. För att Hakala och Suominen i sin argumentation hänvisar till centrala internationella institutioner (FN, världsekonominforumet i Davos, ministrar, presidenten o.s.v.). Påståenden motiveras med hjälp av forskningsresultat, t.ex. "Enligt en studie från USA:s försvarsministerium hotas upp till hälften av arméns verksamhetsställen av klimatuppvärmningen, till exempel på grund av stigande havsvattennivåer". (0,5 p.)

Exempel på analys (0,25–0,5 p för varje konkreta exempel. Även andra liknande exempel ur materialet kan analyseras):

Material 1, artikeln från Ilta-Sanomat, lyfter fram hur Greta Thunberg inledde sin skolstrejk u början av hösten 2018 efter en rekordvarm sommar: "Hon lyckades inte mobilisera sina klasskamrater, men den 16-åriga Greta lade upp en bild på sig själv både på Twitter och Instagram. Ett par inflytelserika personer delade bilderna i sociala medier och det satte bollen i rullning." Enligt logiken för sociala medier (programmerbarhet, popularitet, anslutning) spred sig Thunbergs enmanskampanj och blev en internationell ungdomsprotest år 2019. Instagram och Twitter är offentliga plattformar för sociala medier, och de är programmerade för att sprida information och kontakter. Det avgörande för att spridningen kom igång var att inflytelserika personer inom sociala medier delade en bra bild på Greta hennes budskap "Skolstrejk för klimatet". (0,5p.)

På det sättet kunde användarna först visa sin makt genom masspåtryckning, som plattformarna reagerade på vilket ledde till att budskapet fick stor synlighet och spridning. Därefter reagerade de traditionella medierna enligt sin logik på det aktuella och intressanta ämnet och kunde med hjälp av Greta Thunberg fortsätta den aktuella, politiska frågan om klimatuppvärmningen. (0,5 p)

Enligt logiken för traditionella medier bad Ilta Sanomat två experter analysera fenomenet Thunberg: Rydenfelt som är forskardoktor och Teivainen som är professor i världspolitik. På det här sättet bygger journalistiken upp objektivitet. "De digitala medierna låter många komma till tals men även de har sina portvakter", säger Rydenfelt i sin analys. Detta är tecken dels på att de sociala medierna och de journalistiska plattformarna är programmerbara, dels på att kända experter åtnjuter en viss popularitet i medierna. (0,5 p.)

Medielogiken bygger på att presentera och rama in yttre skeenden som en oupphörlig ström. Nyheterna om Greta Thunberg presenteras i artikeln som kontinuerliga. På det sättet fick folk tillgång till originalkällan till informationen. Å andra sidan framställer sig de traditionella medierna som en neutral plattform som är oberoende av andra institutioner (till exempel marknadskrafterna och staten). Denna framställning skapas med hjälp av olika experter, representanter, nyhetsankare och studier. På det här sättet har medierna skapat en agenda för samhällsdebatten. (0,5 p.)

Thunberg nådde huvudnyheterna och blev på ett strategiskt sätt en symbol för klimatuppvärmningen genom att utnyttja de sociala mediernas logik (känsloladdade bilder, videor, slogans och nyckelord). Thunberg är en individ som fick ungdomarna med sig i sin skolstrejk om fredagar. Anslutningen är den egenskap hos de sociala medierna som samlat ungdomarna till en stor påverkande kraft: "Thunberg har på ett år lyckats mobilisera enorma mängder människor. Det har arrangerats fredagsstrejker på olika håll i hela världen." (0,5 p.)

Genom att använda sig av traditionella institutioner (FN, ekonomiforumet i Davos, massmedier), i enlighet med den traditionella medielogiken, har Thunberg fått tillträde till den seriösa journalistiken där hon kunnat sprida sitt budskap: läs forskningsrapporter.

Hon syns på bilder med världens toppolitiker, vilket ger stor trovärdighet åt den klimatrörelse hon som 16-årig kvinna lyckats starta. (0,5 p.)

Också hennes egna klimatåtgärder, som att segla över Atlanten, är en del av det narrativ som byggts upp i medierna. "Greta Thunberg har under det senaste året uppträtt i tv och i andra medier runtom i världen. Hennes sjöresa över Atlanten till New York följdes med stort intresse på båda sidorna av oceanen." (0,5 p.)

Ur ett genusperspektiv är det intressant att fenomenet Thunberg i texten analyseras av tre män: artikelskribenten (Juha Hiitelmä) och två manliga experter (Rydenfelt och Teivainen): "Men hur har en 16-årig svensk flicka, som diagnostiserats med aspergers syndrom, plötsligt kunnat bli en så betydande faktor i den globala klimatkussionen?" Enligt Ruoho och Torkkola kan detta också tolkas så, att denna ovanliga flicka blivit ett fenomen som synliggör maktens och kulturens strukturer: Thunberg hotar inte makthavarna eftersom hon inte ger några exakta rekommendationer. Utifrån samma tankebanor argumenterar också Teivainen. Därför är Thunbergs persona så lämplig i enlighet med mediernas logik, för att förmedla känslor och fakta. (0,5 p.)

Å andra sidan har material 2 skrivits av kvinnor och de skriver i sin egenskap av experter om klimatuppvärmningen i en säkerhetspolitisk kontext, som traditionellt setts som ett manligt område inom politiken. Skribenterna utmanar den traditionella säkerhetspolitiken och föreslår i stället ett mer flerdimensionellt klimatsäkerhetsarbete. När man analyserar texten, som handlar om det nya klimatförändringsarbetet, kan man tillämpa Ruohos och Torkkolas flerdimensionella modell för ledarskap, praxis och konventioner. Den säkerhetspolitiska debatten, liksom journalistiken i allmänhet, kan granskas kritiskt som en könad institution. (0,5 p.)

Enligt Ruoho och Torkkola kan man argumentera om hur journalistisk praxis är beroende av kulturella förväntningar på män och kvinnor. När det gäller kvinnor tenderar man att i högre grad frånga sakargument för att i stället kritisera dem som personer, vilket också kommer fram i artikeln om Thunberg: "Kritiken kommer framför allt från de äldre generationerna och i huvudsak från män. Kritiken riktar sig inte bara mot klimatuppvärmningen utan också mot Thunberg som person." (0,5 p.)

Argumentation som hänvisar till en persons kön syns framkommer också i expertanalysen, när det gäller vilka man lyssnar på inom beslutsfattandet. Som Rydenfelt konstaterar: "Förändringen har åstadkommit framför allt med hjälp av digitala medier som lyckas släppa fram sådana här personer, förbi offentlighetens gamla portvakter." På det här sättet förenar de digitala medierna aktörer på ett annat sätt än journalistiken enligt den traditionella medielogiken, också över de traditionella könsgränserna – av portvakterna är det "ganska många som är män som passerat medelåldern", konstaterar Teivainen. (0,5 p.)

Också Rydenfelt betonar betydelsen av Thunbergs kön. "När könet lyfts fram på ett nedvärderande sätt, som ett 'flicka lilla', kan man inte säga att inte könet skulle ha betydelse." Flerdimensionella motsättningar framhävs både i bilden och i texten, som till exempel att USA:s president Donald Trump avfärdar och till och med hånar Thunberg i Twitter. (0,5 p.)

Teivainen analyserar Thunbergs persona, som i medierna har konstruerats som en typisk journalistisk berättelse som "gillas" och delas både i sociala medier och i nyheterna: "Berättelsen är fin. Hon är en skolelev från Sverige som ensam sitter och strejkar med en skylt i handen. Hon är en ung person med aspergers syndrom som i allmänhet ses som en funktionsnedsättning och ändå har hon lyckats göra det här. Hon har blivit en symbol inte bara för klimatet utan också för vad en superflicka kan åstadkomma". (0,5 p.)

Analysen kan också bygga på Ruohos och Torkkolas (s. 71–72) flerdimensionella modell: hur sociala identiteter (kön, yrkes- och organisationsidentiteter, bakgrund m.m.) konstrueras i dessa journalistiska texter när det gäller olika aktörer (artikelskribenterna, experterna, personer som omnämns, personer som omtalas som objekt) o.s.v. Man kan också fokusera på symbolisk över- eller underrepresentation när det gäller kön eller andra egenskaper i klimatdebatten. (0,5 p.)

Om analysen bara rörde sig på en allmän nivå eller bara fokuserade på att analysera detaljer utan några slutsatser genererade svaret högst 3 poäng. Enligt dessa kriterier nådde de bästa svaren upp till 7 poäng. Kriterierna för svar som genererade 4–7 poäng förutsatte att detaljerna som lyftes fram illustrerades med exempel på ifrågavarande begrepp, och förutsatte också någon form av tolkning.

5) Analysera materialet utifrån ett hegemoniskt diskursforskningsperspektiv (8 p.)

Med hegemoniska diskurser avser Young diskurser som styr folks uppfattning av samhället utan att de är medvetna om det. Folket analyserar inte dessa uppfattningar själva och reflekterar inte heller över de antaganden om samhället och relationerna mellan människor som dessa uppfattningar ger upphov till. Dessutom baserar de sig på offentliga samhällsdiskurser som åtminstone till en del styrs av villkor dikterade av orättvisa maktförhållanden ("at least partly conditioned by unjust power relations", Young 685). Människor anammar omedvetet dessa uppfattningar utifrån den offentliga diskursen, och analyserar inte deras grundläggande premisser eller utvärdera alternativa tänkesätt. Hegemoniska diskurser kan utgå ifrån de synsätt som gynnas av eliten eller så förmedlar de allmänna samhällsnormer och -värderingar som man vant sig vid att ta för givna utan att reflektera över de uppfattningar om maktförhållanden och roller som de förmedlar. På det sättet skapar de hegemoniska diskurserna begränsningar som får oss att uppfatta världen på ett sätt som inte nödvändigtvis gynnar oss själva. I svaret ska man på något sätt hänvisa till sambandet mellan diskurser och maktförhållandena i samhället. Med diskurser avser Young någon form av vetande som baserar sig på offentlig expertis och olika aktörers uppfattningar och som bygger upp vår kollektiva uppfattning om något. När det gäller hegemonisk diskurs reflekterar man inte över diskursen enbart utifrån vetenskapernas inre expertis, utan den offentliga diskursen definieras också av många andra aktörer och samhällelig praxis. (685, 687). (1p)

Hegemonisk diskurs handlar om att analysera maktförhållanden – det är alltså inte bara fråga om den rådande åsikten enligt opinionsundersökningar eller referensramar för tänkandet (frame) eller stereotypa uppfattningar om till exempel det svenska, ansvarsfulla sättet att se på samhället som nämns i material 1.

I den första artikeln beskrivs Greta Thunbergs verksamhet omgiven av de (hegemoniska) diskurser som råder i samhället. Hon opponerar sig mot den rådande politiken som ignorerar klimatuppvärmningen och som många medborgare och medlemmar av eliten inte ens förstår att se som den rådande hegemoniska diskursen. På den punkten är Thunbergs utmaning radikal. Artikeln beskriver hur en del av eliten personifierar motståndet de stöter på. Reaktionerna tar sig uttryck i fördomar mot kön och åldersgrupper och deras ställning, och vittnar om maktförhållanden som sätter villkor för kvinnors och ungdomars deltagande i den politiska debatten som aktörer värda att ta på allvar. Könande sätt att tala ses som så naturliga att det är möjligt att använda sig av dem även om inte alla tänker så. På det sättet fungerar de (obemärkt) som godtagbara normer eller värderingar. Greta Thunberg utmanar dessa rådande hegemoniska diskurser, alltså de diskurser som sätter agendan för politikens innehåll och definierar trovärdiga talare. Hon är en ung kvinna som politiskt utmanar makteliten. (1,5p)

Thunbergs strejk föder motreaktioner som synliggör hegemoniska uppfattningar om könsroller och trovärdiga politiker. Också inom eliten finns det dock personer som diskuterar med Thunberg och hon är en inbjuden talare i FN:s generalförsamling, men hennes budskap tas inte på allvar i beslutsfattardiskurserna. En del av eliten förminskar hennes agerande i hennes egenskap av ung kvinna och skolelev. Professor Teivainen tolkar reaktionerna som ett tecken på att folk har kategoriska uppfattningar om trovärdiga aktörer. Många anser att ungdomar hör hemma i skolan och inte i politiken. USA:s president Donald Trump förminskade Thunbergs tal i Twitter och försökte förstärka konsensusuppfattningen om trovärdiga politiker. (0,5p)

Att unga kvinnor som utmanar den rådande hegemonin väcker reaktioner särskilt hos äldre män, men artikeln visar att det handlar om att utmana eliten och dess ställning också på ett allmännare plan. Thunberg låter förstå att eliten tidigare har gjort fel. Eliten har försvarat sig genom att förminska Thunbergs position som politisk aktör. Sättet som förminskandet skett på säger något om de hegemoniska diskurserna som redan på förhand värderar olika aktörer och huruvida de är politiskt trovärdiga. Artikeln visar att eliten månar om sin egen ställning och sin politik. Det verkar som om man kan diskutera trovärdigt med eliten bara om man själv är lik eliten. Man blir inte tagen på allvar av politikerna om man inte pekar på konkreta mål utan kräver att politiken ska bygga på vetenskap i stället för på politiska mål. (Eliten som en hegemonisk motpol, 0,5p)

Greta Thunberg kräver att världsledarna ska se på miljömålen ur en helt ny synvinkel och det är man inte van vid inom den etablerade politiska debatten. I artikeln hänvisas till politikernas bristande beredskap att omvärdera sina politiska mål. De är också beroende av väljarnas åsikter och kan inte agera "alltför radikalt". När Thunberg driver klimatfrågan stöter hon på diskurser som förmedlar hegemoniska maktstrukturer där utgångsläget är skevt med tanke på den klimatpolitik hon förespråkar. (0,5p) I likhet med de aktivister som Young beskriver ställer Greta Thunberg och försöker bryta det hegemoniskt rådande sättet att förbise klimatpolitiken eller förpassa den till den politiska marginalen. Hon vägrar debattera utifrån den rådande politiska elitens diskurs där miljöpolitiken styrs av ekonomiska intressen. (0,5p) Att bryta den hegemoniska diskursen kan tolkas också ur den kritiska deliberativa demokratiteorins perspektiv (Bohman i Youngs artikel s. 686). Reaktionerna på Thunberg visar att det finns en strukturell skevhet i själva utgångspunkten för debatten. (0,25p)

Hakalas och Suominens artikel börjar med observationen att "man länge såg klimatförändringen som ett teoretiskt hot". Young å sin sida anser att neutraliseringen av problemen är ett centralt tecken på en hegemonisk situation. Enligt artikel 2 framställs klimatförändringen som något avlägset och teoretiskt, och därför behöver man inte ännu tänka om eller vidta radikala åtgärder. En strävan efter att neutralisera problemen presenteras också på sidan 2, i misstanken om att förändringen inte kommer att drabba

Finland utan arida områden. Somliga tror rentav att Finland kommer att ha nytta av klimatförändringen. (0,5p)

I samma stycke konstateras att klimatförändringen i den rådande diskursen uppfattades som en del av miljöpolitiken som hade sina egna etablerade verksamhetsmodeller. Miljöpolitiken sågs som ett sätt för den politiska eliten att hantera klimatfrågan med hjälp av enskilda miljöåtgärder. Den nya klimatpolitiska expertisen har visat på flera olika och långvariga hot som vi oundvikligen kommer att stöta på. Dessa hot har fått somliga att ifrågasätta den hegemoniska ställning som den traditionella säkerhetspolitiken länge haft. (0,5p)

I Finland har den politiska ledningen uttryckt sin oro över klimatförändringen men det har inte direkt lett till förändringar i säkerhetspolitiken även om skribenterna noterar vissa tecken på attitydförändringar. Försvarsmakten har till exempel inkluderat klimatpolitiken i den säkerhetspolitiska utbildningen. Ändå har den säkerhetspolitiska strategin inte reviderats utifrån de hot som klimatförändringen medför. (0,5p)

Säkerhetsstrategin räknar med förändringar som att våra närområden värms upp vilket ger nya ekonomiska möjligheter för Finland och vår närmaste omgivning. Reaktionerna på klimatförändringen följer en ekonomisk diskurs snarare än en klimatförändringsdiskurs. Ett exempel på detta är till exempel minister Berners uttalande (s. 2–3). Diskursen om ekonomisk tillväxt kan ses som hegemonisk i förhållande till klimatpolitiken. Den definierar självklarheter som aktörerna binder sig till, en del medvetet och andra obemärkt. Om aktörer binder sig till diskursen om ekonomisk tillväxt förbiser de diskursen om klimatpolitik utan att analysera det klimatpolitiska läget. Det leder till att en viss obalans mellan diskurserna styr vår tolkning av premisserna. (0,75p)

En hegemonisk diskurs i Finlands säkerhetspolitik har varit tolkningarna av hotet från Ryssland. Rysslands säkerhetspolitiska intressen ställer villkor för Finlands säkerhetspolitik. Här kan den sökande hänvisa till den klassiska realismens hegemoniska ställning i den säkerhetspolitiska debatten som av tradition betonar en försvarssynvinkel, jämfört med den nya säkerhetspolitiska realismen. (0,5p)

Rysslands position som energipolitisk stormakt betyder att diskursen om säkerhetshot kan begränsa också den finländska energipolitiken eftersom Finland måste beakta Rysslands intressen som energiproducent. Denna hegemoniska diskurs som beaktar Rysslands intressen kan man fortfarande se spår av när man bedömer klimatpolitiska alternativ (s. 3). (0,5p)

I den säkerhetspolitiska debatten kan man ändå urskilja tecken på förändring. Det gamla hegemoniska språket blir mer mångsidigt på grund av de nya försvarspolitiska hotbilderna (en ny realism i säkerhetspolitiken). Förändringen syns i de förnyade försvarskurserna (s. 4–5). Enligt artikeln bereder detta synsätt ut sig, vilket kan tolkas som att diskursen som

bekräftar klimatförändringen kan ses som en början på en diskurs som utmanar den hegemoniska diskursen. En del av påverkarna har börjat se klimatförändringen som en realitet som måste åtgärdas. Situationen kan analyseras som en allmän kamp om hegemonin mellan olika diskurser. Artikeln antyder ändå inte att erkännandet av de klimatpolitiska hoten skulle ha nått en hegemonisk ställning inom säkerhetspolitiken. (0,5p)

Bakgrunden till att den säkerhetspolitiska diskursen vidgats kan enligt artikeln också vara militärledningens strävan efter att stärka försvarets ställning i kampen om statsfinanserna. Genom att ta på sig klimatrelaterade försvarsuppgifter strävar försvaret efter att stärka sin ställning inom inrikespolitiken. Genom en ny utformning av den gamla hegemoniska säkerhetsdiskursen vill armén starkare än tidigare rättfärdiga sin ställning och att skattemedel ska användas för militära utgifter. Arméns nya roll som garant för säkerhetspolitiken kan få politikerna att lättare än tidigare stöda finansieringen av militären. (0,5p) Samtidigt är president Donald Trumps beslut att stryka klimatförändringen från USA:s lista över säkerhetspolitiska hot en demonstration av den gamla politiska elitens makt när det gäller att skapa diskurser. Trump håller fast vid vapenmaktens traditionella uppgifter. En försvarsdiskurs som argumenterar utifrån klimatpolitik kan alltså hamna på kollisionskurs med politiska makthavare. Även det kan ses som en form av hegemonisk kamp. (0,25p)

Det går att visa på förmåga att tillämpa begreppen på olika ställen i vardera artikeln men det är inte nödvändigt att behandla varje punkt, det viktigaste är att analysen är insiktsfull. Totalpoängen för delområdena överskrider 8 poäng.

6. Analysera material 2 utifrån begreppet securitization i Scotts artikel. (7p)

Att definiera begreppet securitization utifrån Scotts artikel och presentera materialet (1p)

Scott definierar i sin artikel (enligt Köpenhamnskolan) securitization som en process där en sakfråga presenteras som en säkerhetsrisk som hotar hela vår existens. Full securitization betyder att den fråga som är föremål för securitization inte längre omfattas av den vanliga demokratiska politiken utan blir föremål för en brådslande politik präglad av undantagstillstånd som sköts av något behörigt organ. Det här förutsätter att processens första steg – securitizing move – där sakfrågan blir en del av säkerhetsdiskursen, får den berörda allmänhetens godkännande. Inom referensramen för den internationella klimatpolitiken skulle full securitization enligt Scott betyda att frågan inte längre skulle omfattas av multilaterala avtal utan i stället ledas av FN:s säkerhetsråd. För att det ska lyckas måste securitization-processen godkännas av det internationella samfundet. På sätt och vis kan man anse att securitization av klimatförändringen delvis lyckats: att klimatuppvärmningen presenteras som en säkerhetspolitisk fråga är allmänt godtaget men det finns ingen internationell konsensus i frågan om vilken roll FN:s säkerhetsråd ska spela. Å andra sidan poängterar Scott att det inte alls är oproblemiskt att bedöma effekterna av securitization av klimatförändringen. (s. 221–222, 230.).

Securitization av klimatförändringen i den finländska säkerhetspolitiska debatten (1p)

Enligt Scott var det under mitten av 2000-talet som klimatförändringen internationellt började presenteras som en säkerhetspolitisk fråga, enligt Hakala och Suominen skedde det i början av 2000-talet. Hakala och Suominen menar att man i Finland tidigare behandlade klimatförändringen som en teoretisk fråga, som en del av miljöpolitiken och som något som inte berör Finland förrän någon gång i framtiden. Exempel från andra länder och samhällen kan antas i betydande grad ha påverkat den finländska diskursen om securitization av klimatförändringen. När artikeln skrevs hade klimatförändringen blivit "ett centralt tema i politiska inlägg" men man hade ännu inte börjat behandla den som ett säkerhetspolitiskt nödläge som någon styrande instans måste ta ansvar för. Klimatförändringen var ändå ett viktigt tema bland huvudkandidaterna i presidentvalet 2018 och i inlägg från ledande politiker. Försvarsmakten erkände för första gången klimatförändringen som ett nationellt hot (2018). På det sättet kan man skönja att klimatförändringen börjar ingå i securitization-diskursen.

En analys av securitization-utvecklingen inom försvarsmakten i Finland och försvaret i andra länder (1p)

Försvarsmaktens roll när det gäller securitization av klimatförändringen blev tydlig när försvaret för första gången år 2018 konstaterade att klimatförändringen är ett hot. Redan nu har försvaret uppgifter som har att göra med klimatförändringen och i framtiden kommer begäran om handräckning i klimatrelaterade ärenden att bli fler. Finländska soldater kan i framtiden bli tvungna att förhindra att klimatflyktingar tar sig in i Finland. Att temat klimatförändring ökar i försvarsutbildningen kan komma att påverka prioriteterna hos de beslutsfattare som deltar i den. Överhuvudtaget kan försvarsmaktens sätt att hantera klimatförändringen påverka de politiska beslutsfattarna och den vägen också aktualisera frågan om securitization och föra den vidare: den

möjligheten lyfter skribenterna fram redan i artikelrubriken. Hur försvaret hanterar frågan kan inverka även på medborgarna i Finland och i andra länder. Armén kan hänvisa till klimatförändringen och dess uppmärksamhetsvärde också i hopp om att kunna öka försvarsanslagen. Skribenterna noterar också situationen i USA, där armén erkänner att klimatuppvärmningen är ett hot men där president Trump inte gör det. I Finland finns ingen konflikt mellan försvaret och dess överbefälhavare. I stycket om securitization och dess regionala och nationella utveckling gör Scott liknande observationer (s. 227–228).

Faktorer som bromsat securitization av klimatförändringen i Finland (1p)

Trots att vi är medvetna om miljöriskerna med klimatförändringen är ekonomiska intressen (till exempel cleantech-teknologi, turism, de ekonomiska möjligheterna om Nordostpassagen smälter) också tydligt närvarande i den finländska politiska debatten. Enligt skribenterna har också Rysslands centrala roll i Finlands säkerhetspolitik skadat processen med en securitization av klimatförändringen eftersom den har upprätthållit den traditionella synen på säkerhetspolitiken och tagit bort fokus från andra hot och hur vi ska svara på dem. Enligt Hakala och Suominen har man kunnat föra en friare diskussion om säkerhetspolitiska frågor i de övriga nordiska länderna.

Möjligheterna till securitization av klimatförändringen i Finland (1,5p)

Skribenterna ser det som positivt att det finns en möjlighet att den säkerhetspolitiska debatten i och med frågan om klimatuppvärmningen kan bli mer inkluderande än tidigare eftersom den sekretess som tidigare förknippats med försvarspolitik inte underlättar det samarbete som krävs för att motarbeta klimatuppvärmningen. Diskursen om "kriget mot klimatuppvärmningen" ser Hakala och Suominen som en alternativ krigsretorik. De betonar vikten av att dela på ansvaret för kampen arbetet mot klimatuppvärmningen mellan olika aktörer (miljöskyddsmyndigheter, medborgarorganisationer och så vidare). Hakala och Suominen efterlyser också en klimatsäkerhetsstrategi där de ledande aktörerna och deras ansvarsområden ska definieras. På det sättet kan man dra slutsatsen att skribenterna inte önskar en likadan centralisering av makten till ett securitization-organ som kan anses vara befogat i Scotts artikel (FN:s säkerhetsråd). Hakala och Suominen kräver att klimatuppvärmningen ska bli ett tema för säkerhetspolitiken i stället för att bara vara föremål för diskussion, att den finländska modellen för övergripande säkerhet ska tas i bruk för att främja klimatsäkerheten och att ansvaret ska fördelas på ett ansvarsfullt sätt mellan olika organ.

Den sökande kan reflektera över vad en full securitization skulle innebära i Finland. Enligt Scott är full securitization den yttersta formen av securitization-processen. Då har en eller några organ en suverän roll att leda och koordinera lösningen på det problem som hotar vår existens. I sin artikel föreslår Scott att securitization-processen när det gäller klimatförändringen är genomförd när FN:s säkerhetsråd axlar det globala ansvaret för de åtgärder som krävs för att bekämpa klimatförändringen. Det här är ändå inte möjligt utan ett tillräckligt allmänt godkännande. Flera faktorer inverkar på godkännandet, framför allt allmänhetens bedömning av de politiska och legislativa effekterna av en full securitization och de kostnader som följer (s. 230). Även om Hakala och Suominen talar om securitization och deras artikel kan tolkas som en stark uppmaning till securitization när det gäller klimatförändringen hänvisar de inte till begreppet full securitization. Hakala och Suominen behandlar heller inte frågan om hur man ska lyckas mobilisera den relevanta allmänhetens (finländarnas) godkännande för att man ska få till stånd en securitization för

klimatuppvärmningen eller politiskt stöd för skribenternas egna förslag, som man kan tolka går i riktning mot securitization. Hakala och Suominen uppmanar inte heller till att överföra klimatförändringen från den demokratiska politiken till att omfattas av nödlägespolitiken. Tvärtom förespråkar de en fördelning av ansvaret och makten på klimatsäkerhetsfältet. Man kan konstatera att klimatförändringen i Finland delvis är föremål för securitization och att Hakala och Suominen inte förutsätter full securitization. Även Scott konstaterar i slutet av sin artikel att en motsvarande nivå av securitization som man uppnår genom full securitization kan nås genom ett samordnat samarbete mellan olika aktörer. Denna syn motsvarar åsikterna i artikel 2.

Hoten som rör klimatförändringen och hur vi ska reagera på dem (1p)

Enligt Hakala och Suominen är klimatförändringen ett globalt hot: som ett exempel ger de en riskrapport från ekonomiforumet i Davos (2018). Dessutom hänvisar de till begreppet risk-/hotmultiplikator, som också nämns i Scotts artikel. Både Scott och Hakala och Suominen anser att de åtgärder som vidtagits för att hindra klimatförändringen verkar otillräckliga med tanke på hotbilderna. Hakala och Suominen ser klimatförändringen som en "omfattande hotbild" vars effekter i en värld där vi är beroende av varandra direkt syns i Finland eftersom Finland uppvärms fortare än världen i genomsnitt. Särskilda hot för Finlands del är följderna av att den arktiska regionen smälter och vad som händer i Ryssland. Hakala och Suominen betonar att Finlands egen säkerhetsstrategi inte har beaktat smältningen i Arktis ur ursprungsbefolkningens synvinkel och vad det betyder för deras möjligheter att idka näring.

Enligt Hakala och Suominen måste man svara på klimatförändringen med "samarbete mellan olika discipliner" vilket innefattar kriskontroll och biståndspolitik. De anser att förberedelse för hot och anpassning till klimatförändringen inte får överskugga arbetet med att begränsa och motverka klimatförändringen. Vi behöver nya praktiker, en egen klimatsäkerhetsstrategi och en modell för helhetssäkerhet för att förbättra klimatsäkerheten. Ett förslag är att klimatsäkerheten kunde främjas i kombination med en könsneutral medborgartjänstgöring.

Betydelsen av nationellt och internationellt samarbete när det gäller securitization av klimatförändringen (1,5 p)

Hakala och Suominen betonar betydelsen av internationellt samarbete för att lösa problemet med klimatuppvärmningen eftersom klimatuppvärmningen är ett globalt problem. De anser att det naturligaste sättet för Finland att främja klimatsäkerhetsarbetet är att göra det på EU-nivå. I båda artiklarna framgår det att EU kommit långt i sin securitization av klimatuppvärmningsfrågan jämfört med andra länder. Hakala och Suominen poängterar också betydelsen av avtalssystem. Enligt Scott är ramavtalet för klimatskyddet (UNFCCC) den viktigaste institutionen för att bekämpa klimatförändringen, och det har inte just förekommit några försök att ge FN:s säkerhetsråd högre status än UNFCCC (s. 225, 226, 228). Internationella avtal är alltså den centralaste referensramen enligt båda artiklarna, men Scott anser också att varken multilaterala avtal eller det världspolitiska systemet är demokratiska för alla (s. 221–223). Hon menar att det är svårt att föreställa sig att säkerhetsrådet ska kunna föreskriva långt gående tvångsåtgärder utan fullständigt godkännande bland FN:s medlemsländer (s. 224). Dessutom finns det meningsskiljaktigheter mellan länder, särskilt mellan stormakter och mellan den globala nord och den globala syd, som påverkar innehållet i avtalen och deras effekt och omfattning (s. 220–222, 225–226). Ländernas inrikespolitiska utveckling kan innebära radikala förändringar i hur securitization av klimatförändringen utvecklas, USA kan

nämnas som ett exempel. Ryssland, som är permanent medlem i FN:s säkerhetsråd och en säkerhetspolitisk utmaning för Finland, skulle kunna lägga in ett veto för att en klimatfråga som rör relationen mellan Finland och Ryssland tas upp till behandling i rådet. Men Hakala och Suominen ger i sin artikel också ett uppmuntrande exempel på små länders möjligheter att verka för securitization av klimatpolitiken och det är att Sverige och Nederländerna ansökt om medlemskap i säkerhetsrådet.